

۷۹ نېمى صايبى ۷ نېمى مېلىك
فهرستى غېلادىرە ابدىلىشىر.

74
(4)

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى

مدبرى : آق چورە اوغلى يوسف

يىل ۱۳۳۱ صايبى ۲ ۱۹ مارت ۱۳۳۱ يىل ۴ جلد ۸ صايبى ۸۰

مصرک بیوک اوغلی

باشی ییل ۳ - جلد ۷ - صافی ۲ دودر .

کاملک وفاتی نیل وادیسندده تعریفی امکانش بر تاتر حاصل ایتدی .
انکلیز لورک بیلده حرمتی قزانمش اولان بویوک وطنپرور مصرلیلرک معبودی اولمشدی .
اوکا، احیا ایتدیکی ملت، هیچ بر قوم طرفدن یا بیلمیان بر احتفال ایله شکران
و مربوطیتنی کوستردی . وفاتنک ایرتسی کونی کامل ، تقدیس ایدن و آغلایان
بر جم غفیر طرفدن مزارینه کوتورلدی . جنازه ده بولنانلرک مبالغه سزجه یوز
بیك کشیدن فضله اولدیغنی، بواحتفالی بالذات کورمش بر آرقداشم تأمین ایدیور .
اساساً جنازه آلاینک فطوغرافیلری ، احتفالک عظمتنی تصویر ایدن حزنی
فقط بلیغ برر وثیقه در . کاملک بر اداری ایکی هفته طرفنده اون بیكدن فضله
تعزیت تلغرافی، سکز بیکی متجاوز مکتوب آلدی . مکتبلرده او قویان ارکک
وقیز چوجقلمری ، معارف نظارتنده کی انکلیز مستشارینک مماعتنه رغماً قرق
کون ماتم طوتدیلر .

کاملک حیاتنده یالکز نامی کتله لری الکتریکله مکه کافی اولدیغنی کبی
وفاتندن سوکرده اونک مناقبی مصرلیلری تهییج ایدن و آغلانان بر افسانه، بر
آلتون دستان اولدی ؛ کامل خلقک حافظه سنده بر طوتان قهرمانلرک ایلك
صنغه بکدی .

کاملی بک یاقیندن طانیان و اوکا هر سورتله یاردیم ایدن مادام زولیت آدان
بویوک مصرلی نک کندیسنه کوندردیکی مکتوبلرک بعضلرینی حاوی بر مجله نک
مقدمه سنده کنج و بویوک محبتک ارتحالندن بختله دیورکه : « مصطفی کاملک
وفاتی ، هیچ بر ملتک هیچ بر زمان فضله سنی پایه مدینی تظاهرلره و احتفاللره
سبیت ویردی . آرتق اونک کار و اثری هر مصرلی نک قلبنده تمامیه یشامقدمه در ،
چونکه هر مصرلی مصطفی نک مصره کندی حیاتی ویره رک اونی دیرلتمش
اولدیغنی فهم و ادراک ایدیور . کامل او قدر عشق و وقار ایله : « ملت ، دیدیکی

زمان اوئندە، بر حڪمدار ك تبعه سندن بخت ايدنجه آلايىنى طور و وضع كورلمزدى .
 كامل «ماتم» كله سنده مملكتى ، وطنى يشاتير و كندى ده مملكتى و وطنى ايچنده
 يشاردى . كامل «ماتى» ايچون تولومدن دها قوتلى بر عشق بسلردى ! اولدقجه
 بويوك بر مکتوب ييغىنى ايچنده انتخاب ايتديكم مکتوبلر ، كاملك ماتى طرفندن
 هر يرده كنديسنه اضافه ايديلن بوقياس قبول ايتزه «ملى» لقب و عنوانه نه قدر
 مستحق اولديغى اثبات ايدر . بويله بر لقب و عنوان بر وطنپرور ايچون كزياده
 آرزو ايديله جك بر شرفدر . مصطفى كامل «بوملى لقبى بنم ايچون اك يوكسك
 مكافاتدر .» دير ايدى . بو كون بو لقب كاملى ، هر مصر مليتپرور ينك
 روخنده احيا ايدىور . «بو قدر مهيج و كوزل سوزلردن صوكره كاملى
 توصيفه ، مدح و ستايشه جرأت ايدم . يالكز و فاتنندن صوكره اثر ينك هيچ
 بر صورتله رخنه دار اولماديغى ذكر ايله اكتفا ايدم . كاملك افولانى متعاقب
 حزب الوطنى مجلس عموميسى طوبلانهرق ، بويوك مصرلى نك تولمه دن اول كنديسنه
 خلف اوله رق كوستردىكى اك وفاكار آرقه اشلمرندن و مصر ك اك جوانمرد
 اولادندن محمد فريدبىكى برنجى رئيسليك و كاملك قرداشى على فهمى يى ايكنجى
 رئيسليك انتخاب ايتدى . على فهمى ، محمد فريدبىكه برابر «الوا» ايله دكر
 غزته لك اداره سنى اته آلاى . حزب الوطنى به كلنجه ، بويوك مؤسسك و فاتنندن
 صوكره ده بويومكده دوام ايتدى .

حياتى و وجوده كتيردىكى كار و اثر تدقيق ايديلانه مصطفى كامل ك بوتون
 معناسيله بويوك بر آدم اولديغى تسليم ايتمه مك قابل دكلدر . غرب و شرقك هيچ
 بر وطنپرورى مملكتى اونك قدر سومه مش ، ملته عاشق هيچ بر آدم حياتى
 ماتى اوغرنده اونك قدر علوجناب و تهالكه بذل ايتمه مشدر . كاملك اك بليغ
 و آتشين خطيبلىر نسل و سلاله سندن اولديغى فرانسزجه ترجمه سنده بيله تهيج
 ايدن نطقلىرى اثبات ايدر . ايشه ، فعلياته كلنجه : بويوك مصرلى نك اون ايكى
 سنه ظرفنده نيل واديسنده ياپديغى شىئلىرى باشقه ملتله منسوب اعظم ياريم
 عصرده بيتيرمه مشلردر . موفقيت اعتباريله ده كامل هيچ كيمسه دن آشاغى قالميور .
 مصر ك بويوك اوغلى ، تورك كلنجلىرى ايچون هر زمان عشق و تهالكه تدقيق

ایدیله جگ ، اورنک اتخاذا اولنه جق بر مبارک شخصیتدر . صوک عصرک اک بویوک وطنرورلری یعنی بحارستانلی قوشوت ، ایتالیان قادور ، فرانسه لی غامبتا ، بولونیالی میتسکیه ویچ یاننده موقع طوتان مصطفی کامل ، مقدس ایشنه دها بر جوجقکن باشلامسی ، او اوغورده بوتون قوتی ابدال حتی اسراف ایدرک وظیفه سی پک آز زمانده بیتیرمسی و او توتوز درت (اوت ، اوتوز درت !) یاننده مفرط فعالیتک قربانی اوله رق ترک حیات ایتسی کبی بر جوق خصوصیتلره اولردن تمیز ایدر . بوراده تعدادینه لزوم کورم دیکم بر جوق قوتلی رابطه لره باغلی اولان ، سوکیلی و عالی جناب مصرک بو بویوک اوغلی ، منشای اعتباریه ده نظر مزیده غامبتالردن ، قوشوتلردن دها عزیز و محترمدر . بوندن باشقه اونی بزه پک جوق سودیرن دیکر برشی واردرکه اوده کندیسنک تورکیه یه مربوطیت و محبتی در . بوسوکی نک بر جوق نشانه لرینه تصادف ایدم بیلیرز .

مصطفی کامل دها ایلك ، زمانلرده تورکیه یه مربوطیتک مصر ایچون ملی بر پولتیقه اولدیغنه قناعت حاصل ایتمش ، بونی تغیر ایتمز بر « برنسیب » اتخاذیه طرفدارلری آره سنده نشر و تعمیمدن کری دورمامشدی . ایلك عثمانلی - یونان محاربه سنده اردو مرکز مظفریتی مصریلر تزدنده بویوک بروجدوهیجان حاصل ایتمش ، انکایز لرك مخالفته رغماً عثمانلی عسکری ایچون هر طرفده اعانه دفترلری آچلمش و محبتکارانه تظاہرلرده بولنلمشدی . ایشه او وقت کامل ۷ حزیران ۱۸۹۷ تاریخده اسکندریه ده ایراد ایتدیکی برنطقده « مصر قومک اشغالدن بری واقع اولان اک کوزل تظاہر وطنرورانه سی عثمانلی اردو سی ایچون اعانه ویرمسیدر . » دیور ، مصریلرک تورکلر حقننده نه ایچون ستدار اولسی ونه دن دولایی محبت بسله مسی لازم کلدیکنی ردی امکانش بر لسانله آکلائیوردی . بونطقک صوک قسمی عیناً نقل ایدیورم : « افندیلر ، مصریلرک تورکیه یه قارشى یابدقلى تظاہر ، عین زمانده هم سیاسی ، هم وطنرورانه بر فعلدر . مملکتلرینی مدافعه ایتک صورتیه مصری یکی مخاطره لردن وقایه ایدن عثمانلی اردولرینی و مجروحلری کرسی نک فوقدن کمال فخر و غرور ایله سلاملارم . افندیلر ، تورکیه یه مربوطیت وطنرورلکک مصریلرله تلقین ایتدیکی بروظیفه در .

قوتلرمزى جمع ايچون بورابطه يى تقويه ايدىلم ، اريكة خديويت اطرافده
طوبلانىلم ، علم و حقيقتك نوريى اطرافه صاحىلم ، خاشلر ، مراثيلر و طفيليلر
عليهنده مجاهده ايدىلم ! اتحادمى تام اولسون و مصر ك منفعتى يكانه رهبرمى
اولسون . بز آنجق بو طرزده حركتله اجتماعى سعادتى ، وطنمىز ك تخليه سنى
و حريقتى ادراك ايدىم جگىز !

كامل ، حياتك بوتون دورلرنده توركيه و خلافت مروطيت و صداقت
برنسيندن برقارارش بيله آيرلدى . ۱۸۹۹ ده قاهرده ايراد ايتدىكى برنطقده
توركيه ايله مصر آرمىنده ائتلافك كرك مصر و كرك اسلام ايچون حياتى بر
اهمىتى حائز اولديغى ، ايكي مملكت آرمىنده تفرقه احدثنه چالیشانلرك مصره
واسلاميته دشمنلق ايتدىكارىنى سويايور و مصرده بر خلافت عربيه تاسيسنه
چالیشان انتريقه جيلرى او قوتلى و مهيىب آوازيله تلعين ايدىيور ، عثمانلى
ايمپراطورلنى ايله صيقى براتحاد ازومى ايلرى يه سوريوردى . مصطفى كامل
ديكر برنطقده ۱۸۴۰ تاريخده توركيه يه قارشى حرب آچدىنى ايچون ، او قدر
تقدیس ايتدىكى محمدعلى پاشانى مؤاخذه ايتمكدن و بو حربك ايكي مملكت ايچون
مشؤم اولديغى سويلمكدن چكنمىدى . ۱۹۰۲ ده محمدعلى پاشانك خاطره سنى
تعزير ايچون اسكندريه ده ترتيب ايديلان بر احتفاله شاه اثر ديه ياد ايدلمكه
شايان ديكر اوزون برخطابه سنده مصطفى كامل بو مشؤم حربدن قطعياً بحث
ايتمىدى . بوسكوت ده كاملك حسلى حقنده بليغ برحجتر .

بويوك مصرلى مختلف تاريخلرده استانبوله اوچ كره كلرك زمانك بويوكلريه
و صدراعظم ايله ملاقات ايتدى . و هر طرفده حسن قبول كوردى . سلطان
عبدالحميد ثانى كنديسنه ۱۹۰۴ سنه سنده پاشالى رتبه سنى توجه ايتدى .
كامل وفاتندن برسنه اول قاهرده عثمانلى استقلالنك آلتى يوزنجى سنه
دوريه سى شرفه يايييلان احتفاله ده بر نطق ايراد ايدىمك توركلر حقنده كى
محبتنى اظهار ايتدى .

بويوك مصرلى نك توركيه دن وطنى ايچون يارديم ايدى ايتدىكى ، تخليه يى
و نجاتى توركلردن بىكلديكى ظن ايتديره جك برچوق سبيلر و نشانلر وارد .

کامل امیدینی قوتلندیره جک برمسعود وقعه نیک ، ۱۰ تموز انقلابینک تحشدن
آلتی ای اول ارتحال ایتدی . کندیس فرانسه نیک مصری کلیاً ترک ایندیکی ،
انکلیزلرک نیل وادیسنه رقیبسز اوله رق حاکم اولدینی حزنلی برهنکامده
کوزلرینی قیادی ؛ فقط صوک دقیقه یه قدر امیدینی غائب ایتدی .

ایشته بو کون او بو یوک ، او حکمران ، او ثولمز امید مظفر اولق اوزرمدر ، کاهلک
۱۸۹۷ ده مهیج بر خطاب ایله سلاملادینی عثمانلی اردوسی بوساعتده مصری
قورتارمق ایچون چارپیشیور...

محمد علی نوبیس

هامش: ۲۷ تشرین ثانی ۱۳۳۰ تایخنده تورک اوجاغنده ویردیکم برقونفرانسک
اساسنی تشکیل ایدن بوتدقیقک باشلیجه مأخذلری شو ایکی کتابدر :

مصطفی کاملک ۱۸۹۵ دن ۱۹۰۴ سنه سنه قدر ویردیکی قونفرانسلری واک مهم
نطقلرینی حاوی فرانسزجه مجموعه ، پارسده باصلمشدر .

ینه مشارالیهک ۱۸۹۵ دن ۱۹۰۸ سنه سنه قدر مادام « ژولیت آدان » .
کوندردیکی فرانسزجه مکتوبلرله بونلرک عربجه یه ترجمه سنی حاوی مجموعه ، قاهره ده
باصلمشدر .

مصطفی کاملک ذات و اثرینی تصویر ایچون بوایکی مجموعه نیک باشنه مادام آدان طرفندن
علاوه ایدیلن مقدمه لردن پک چوق استفاده ایتدیکم کی مصرک ۱۸۸۲ دن ۱۹۰۸
سنه سنه قدر اولان تاریخی مختلف کتابلردن نقل و اقتباس ایتدم . بکا کرک بو دوره
تاریخیه حقنده و کرک مصطفی کاملک ذات و اثرینه دائر بعض قیمتدار معلومات ویرن
محترم غالاتی افندی یه تشکرلری علناً تقدیم نیم ایچون بروطیه در .

م . ع . ت